Acta de la reunió extraordinària del

Consell del Departament d'Anglès i Lingüística

Dia: 25 d'octubre de 2017

Hora: a les 11.45h en primera convocatòria i a les 12h en segona convocatòria

Lloc: seminari 2.25

Assistents: David Block, Federico Borges, Isabel Bovet, Pilar Brufau, Núria Casado, Víctor Corona, Joan Costa, Josep Maria Cots, Irati Diert, Emma Domínguez, Agnès Guardiola, Patricia Jiménez, Enric Llurda, Guzman Mancho, Xavier Martín, Sònia Mas, Vasilica Mocanu, Balbina Moncada, Maricel Oró, Olga Rovira, Mariona Sabaté, Isabel Santaulària, Anna Terrats, Katerina Valentova, Glòria Vázquez, Maria Vidal, Montse Vives.

Punt únic de l'ordre del dia: Reunió en record de la Lurdes Armengol. El motiu de la convocatòria no és altre que l'estimació que sentíem per ella. Si s'escau, podem discutir diferents accions per tal de retre-li homenatge.

El Director obre la sessió explicant als membres del Consell que, de forma extraordinària, es va enviar la convocatòria de la reunió a companys de la Lurdes d'ETSEA per si hi volien assistir, així com al seu cosí Josep Armengol. A més dels membres del Consell, assisteixen a aquesta reunió Isabel Bovet i Josep Costa, així com Maria Vidal, professora jubilada del departament. El Consell i resta de membres convidats volen retre homenatge a la Lurdes Armengol des del mateix lloc des d'on tots la van tractar, i alhora partint de la mateixa experiència, tal com es va fer a partir de la mort de la Maria O'Neill. Properament, al web del Departament s'obrirà un espai, "in memoriam", on tothom hi podrà enviar els seus records, i del qual s'informarà a la família i amics propers de la Lurdes.

Així doncs, s'obre un torn lliure de paraules.

Enric Llurda comença llegint el text que va escriure per al funeral de la Lurdes:

El primer cop que vaig sentir parlar d'ella, encara no existia la UdL. A Lleida hi havia centres universitaris depenent de 3 universitats diferents. Jo pertanyia a la UB i la Lurdes era a l'escola d'agrònoms depenent de la UPC. Al crear-se la UdL vam parlar de formar un departament amb tot el professorat de l'area de Filologia Anglesa i recordo que em va arribar que la professora d'Agrònoms havia manifestat que volia pensar-se si li interessava o no unir-se a nosaltres o quedar-se allà on era, al departament d'Hortofruticultura i Botànica. Finalment, va acceptar venir amb nosaltres i ho va fer amb un convenciment i un compromís total, com tot el que feia. No s'apuntava a les causes així com així, sinó que ho feia amb un criteri propi. S'ho rumiava molt i un cop decidit s'hi abocava. Amb persistència, obstinació i paciència. Sense voler fer soroll, però sense deixar de fer sentir la seva veu quan creia que era necessari fer-ho.

En tots els anys que l'he conegut, he arribat al convenciment que aquesta forma de funcionar l'aplicava a totes les facetes de la seva vida. Com la decisió que possiblement ha estat la més transcendent de la seva vida: adoptar la Sasha. No se el temps que li devia costar pensar-s'ho i decidir-ho, però si que se que un cop decidit no va canviar el rumb per cap circumstancia ni impediment que pugues aparèixer, i em consta que en van aparèixer moltíssims. Des del mateix moment d'haver pres la decisió s'hi va abocar amb cos i anima, fins que el cos ja no li ha permès fer-ho..

A la feina, també actuava amb determinació i discreció. A les reunions de departament, molts cops no intervenia, però si creia que havia de dir alguna cosa, la deia, encara que fos diferent del que havia expressat la majoria, o també si uns dies després encara reflexionava sobre alguna cosa que s'havia dit i no li havia agradat, o si creia que alguna cosa havia estat ben feta o ben dita, també ho deia. A vegades sorprenia amb les seves reflexions. Mostraven una introspecció profunda, intensa (que donava força tombs a les coses, vaja!) I ho feia des d'una franquesa amable, amb un somriure tranquil, tendre.

Vam compartir projectes i alguns viatges amb cotxe en els que teníem ocasió de parlar, sobretot un dia que per error vam tornar enrere per l'autopista gairebé 50 kms fins a Lleida abans d'adonar-nos que ens havíem equivocat. Crec que tots dos teníem facilitat per abstraure'ns una mica del món que ens envolta... Principalment parlàvem de coses de la feina, però alguns cops també ho fèiem d'altres coses, de les relacions humanes, de les persones.

En resum, que la Lurdes al seu àmbit professional era una persona discreta, afable, que no alçava mai la veu, però alhora obstinada i determinada en les seves conviccions, que no callava mai allò que creia que havia de dir, tant si era per expressar desacord com també per dir allò que tan sovint ens oblidem de dir: que està d'acord amb un plantejament, que està agraïda per unes paraules, que aplaudeix una actitud, que admira una capacitat... en definitiva sempre sumava. Vam compartir projectes, articles conjunts, presentacions a congressos. Ella rarament els liderava, però sempre podies comptar amb ella. Quan donava un si era sempre un si compromès, fiable. Vet aquí el que hem perdut. Vet aquí tot el que hem tingut la fortuna de gaudir durant tot el temps compartit.

La Glòria Vázquez explica que un estiu la Lurdes i la Sasha van anar a casa seva i van portar-li una orquídia de regal. La Lurdes ja va advertir-li que les orquídies són plantes molt delicades i, efectivament, a la planta aviat li van caure les fulles. A la primavera, però, li va sortir una flor. Quan va dir-li a la Lurdes, que ja estava malalta, es va posar contentíssima, i automàticament es va posar una foto d'aquella orquídia de perfil del *whatsapp*, que ha estat la seva foto de perfil fins al moment. Des d'aleshores, sempre que parlaven amb la Glòria, li preguntava per l'orquídia. *(La foto de l'orquídia ha estat present durant tota la sessió a través d'una projecció en pantalla).*

El Guzman Mancho ha portat dos pòsters que la Lurdes tenia penjats al despatx, i que reflecteixen el seu sentit de l'humor. Recorda moments molt agradables compartint despatx amb ella, on van tenir-hi moltes xerrades. També confessa que molts cops la Lurdes el renyava per xerrar tant, i li recordava que allà hi eren per a treballar. La Lurdes podia ser així de directa, i alhora una bona companya. La troba molt a faltar.

La Isabel Santaulària diu que li escriurà una carta, probablement adreçada a la Sasha, per tal d'expressar millor què sentia per la Lurdes, però així i tot vol compartir amb tots l'amistat que va tenir amb ella. La generositat és un tret que en destaca, així com el seu gust pel menjar, i també l'origen rural que les dues tenien en comú i que les feia compartir i entendre moltes vivències de la seva infantesa. També recorda el seu gran sentit de l'humor, la seva fina ironia. Se li fa molt difícil seguir-ne parlant, i per tant ho acabarà de deixar per escrit.

En Josep Maria Cots vol compartir el profund sentiment de tristor que ha sentit durant tot el procés de malaltia de la Lurdes, tal com li va passar també amb la malaltia de la Maria O'Neill. Malgrat la seva fragilitat física, també hi veia optimisme. Com a director seu de tesi, havia compartit moltes xerrades amb ella entorn la seva recerca, discussions que ell recordava com a part del procés natural d'elaboració de la tesi. No va ser fins a parlar-ne molt recentment amb un dels germans de la Lurdes, que va fer-se capaç de com d'intensament ella havia viscut aquells debats, i de com de seriosament se'ls havia pres.

La Núria Casado explica que ella no havia compartit assignatures ni projectes amb la Lurdes. Així i tot, al llarg dels anys havia anat descobrint alguns trets de la seva personalitat. Un d'ells era el grau de compromís que mostrava sempre cap a temes que eren importants pel departament, formessin part o no de les titulacions o dels centres on estava implicada. A més, admirava el fet que la Lurdes sabés expressar la seva visió crítica de forma molt directa i alhora molt respectuosa. Recorda també com, fa molts anys, quan tant ella com la Lurdes estaven treballant en les seves tesis, se la va trobar un vespre pel carrer, i la Lurdes li va dir que se n'anava a l'Auditori perquè havia estat tot el dia treballant en la tesi. "Ara, que treballin per a mi". Amb aquesta manera tan divertida d'expressar-ho, la Lurdes li va demostrar que sabia organitzar-se bé el temps i sobretot distingir quan calia aturar-se per gaudir de les coses bones de la vida. Per altres converses amb ella sobre estratègies docents creatives, havia vist que a la Lurdes li preocupava molt fer bé les seves classes. Darrerament s'havia interessat per tècniques de conta-contes o narracions orals com a maneres de millorar les competències comunicatives dels seus

alumnes d'Estudis Anglesos. Finalment, havien compartit força converses sobre la maternitat. L'adopció de la Sasha va ser una part importantíssima de la vida de la Lurdes amb la que ens va fer adonar a tots de la seva gran valentia i generositat.

Enric Llurda llegeix un escrit que ha fet arribar la Nela Bureu, professora jubilada del departament, que no ha pogut assistir per haver de marxar de viatge:

Lurdes,

Vaig aprendre a acceptar-te i respectar-te com a col·lega, d'una manera íntima, sense reserves. M'agradava que hi fossis.

Parlaves fluixet, com un xiuxiueig que de vegades em costava entendre, però sempre copsava i valorava el teu tarannà ferm i honest, sense estridències.

Vull creure que ara et trobes en un lloc de llum i calma.

Et recordaré amb estimació sincera.

Nela Bureu

En Joan Costa recorda com li va costar convèncer la Lurdes que formés part de l'equip directiu d'ETSEA. Un cop acceptada la proposta, la Lurdes va dur a terme les seves tasques amb dedicació i eficàcia. Li va demanar que s'ocupés sobretot de les relacions internes, i realment s'ho va prendre molt seriosament. A partir de l'adopció de la Sasha, els va fer saber que ja no podria veure'ls tan sovint perquè hauria de dedicar-se molt a la nena, i de la mateixa manera que va dur a terme les seves responsabilitats amb eficiència, se'n va apartar també per poder-se fer càrrec de la seva filla. La Lurdes tenia clares les seves prioritats, i que la Sasha havia d'ocupar el primer lloc, per sobre de tot. Així ho feia saber.

En relació a això, la Isabel Santaulària recorda també com la Lurdes sabia posar-te en el teu lloc quan era necessari. A través d'ella, per exemple, va comprendre que l'adopció pot ser un gran trauma per a l'infant adoptat, malgrat tendim a pensar que és la seva salvació. La Lurdes li ho va fer entendre tal com ella ho sabia fer: de manera franca i directa.

La Isabel Bovet explica una anècdota divertida: un alumne de la Lurdes es va matricular per error a Anglès Tècnic i Científic, pensant-se que "Anglès" volia dir "angles". La Lurdes reia d'aquella història dient que quina gràcia podia tenir

fer una assignatura que tractés d'"angles tècnics i científics". El comentari té encara més gràcia si es té en compte el fet que la Lurdes havia començat la carrera de Ciències Exactes.

La Maricel Oró va compartir Anglès per a Medicina amb la Lurdes durant tot un any. Ho recorda com una experiència intensa, tant per l'horari de migdia que tenien (on desdoblaven grup, i que la Lurdes havia triat per a poder compaginar els seus horaris amb la Sasha), com pel fet que els alumnes que tenien eren molt bons i avançaven molt ràpid el temari que els preparaven. La Maricel corrobora l'interès que la Lurdes tenia per buscar activitats que fossin atractives per als alumnes, i en guarda un molt bon record. Les dues compartien cotxe o passejada anant a la Facultat, i aquella era una estona que valorava molt com un descans de les rutines de la feina. També recorda la Lurdes com a mare de la Sasha. Fins el curs passat, la Sasha anava a l'escola amb la seva neboda. Les nenes solien jugar a la placeta de davant del Govern militar, i alguna vegada que passava per allà i se les trobava, es quedava amb elles una estona. Recorda especialment un dia que la Sasha es va posar a plorar, sense aparentment tenir motiu, i a cridar molt fort. La Lurdes va anar cap a ella i la va abraçar molt fort, tranquil·litzant-la. En aquell moment la Maricel es va adonar de l'amor i la calma que transmetia la Lurdes, i va pensar que la Sasha era una nena molt afortunada de tenir una mare com ella.

La Maria Vidal recorda que va conèixer la Lurdes en els inicis de creació del departament, i que no estava gens convençuda de deixar ETSEA per formar part del DAL. La va conèixer, però no molt a fons, tot i que des de l'adopció de la Sasha va guanyar per a ella una dimensió molt gran: tot i que sempre l'havia respectat, la va respectar encara molt més quan va adoptar la nena. Subscriu totalment les paraules de l'Enric sobre com era.

La Sònia Mas comparteix dues anècdotes: una, com a alumna de màster, recorda amb tendresa com la Lurdes va compartir tot el procés d'adopció amb ells; l'altra, ja com a mare de la Sasha, recorda un viatge en cotxe amb ella, tornant de casa de l'Àngels Llanes, on la Sasha deia que tenia la seva nina adormida. Per aquest motiu, la Lurdes va dir-los que havien de parlar molt fluixet, i van passar-se tot el viatge en cotxe parlant en veu baixa per no despertar la nina de la Sasha.

L'Emma Domínguez recorda també converses sobre maternitat amb la Lurdes, tant a la universitat, com al parc. Sovint l'Emma li expressava la seva

preocupació per fer-ho bé durant aquestes “converses de gronxador”, i la Lurdes sempre l’animava, dient-li que si feia tot el que podia, segur que ho estava fent perfecte.

L’Agnès Guardiola va coincidir poc, al departament, amb la Lurdes. Així i tot, van poder tenir converses interessants sobre llibres i sèries de televisió. La sorpresa més agradable la va tenir quan, el dia del seu enterrament, va descobrir que un bon amic seu de Tremp era el cosí de la Lurdes.

La Isabel Santaulària confirma que la Lurdes era una persona amb moltes inquietuds intel·lectuals, i que tenia una vida cultural intensa. Amb ella efectivament havia compartit també converses sobre literatura (solia llegir novel.la en català, i li havia descobert bones novel.les del Pallars), sèries de televisió, música... Gràcies a la Lurdes, va descobrir també el món del conte infantil i les seves fabuloses il·lustracions.

La Maricel Oró recorda com la Lurdes solia corregir-li la pronunciació d’Àger, sense la erra final, quan ella li deia que hi havia anat d’excursió.

La Glòria Vázquez també vol destacar la feina de la Lurdes com a membre de redacció de la revista Sintagma. Com a col·laboradora, no va fallar mai, i en el proper número d’aquest any se li farà un record especial des de la revista.

En relació a això, en Guzman Mancho recorda la tasca d’editora de la Lurdes en la publicació sobre universitats plurilingües. Va ser una bona editora, perquè era una treballadora perseverant.

L’Anna Terrats recorda la Lurdes com al seu referent i la seva guia quan va entrar a la universitat. Sempre va admirar la seva manera de treballar.

L’Enric Llurda confirma aquest aspecte de la seva personalitat. Varen compartir viatges a Vilanova quan col·laboraven en el projecte Quantum Leap, i va ser a través d’aquesta col·laboració que va adonar-se de la manera cautelosa, constant i pacient de treballar de la Lurdes: primer reflexionava molt sobre un

tema, abans de desenvolupar-lo, i després l'anava treballant a poc a poc, i sense cansar-se'n, vigilant cada detall.

La Montse Vives va estar en contacte amb la Lurdes dos o tres setmanes abans de substituir-la, i recorda molt bé les dificultats que va tenir en el procés d'adopció. Així i tot, no es va deixar enfonsar i va perseverar en el seu desig d'adoptar.

La Mariona Sabaté recorda una conversa on van parlar dels seus fills. Va ser una estona bonica que guarda en el record. La considerava una persona admirable. També recorda el seu optimisme en les darreres converses.

La Katerina Valentova no va poder conèixer la Lurdes, però va haver d'acabar de dirigir un TFG que la Lurdes havia començat a dirigir. Estava pràcticament acabat, i era un treball excel·lent.

La Patricia Jiménez recorda com ella va començar a treballar com a professora del DAL com a substituta de la Lurdes. La Lurdes va animar-la molt a tirar endavant amb la seva decisió de dedicar-se a la universitat, i va felicitar-la molt també quan la Patricia va dir-li que havia començat el doctorat. De fet, podria dir-se que ella està al DAL i a la universitat per la Lurdes. Durant la baixa va posar-se a llegir treballs dels alumnes de la Patricia per veure com havien anat, i va felicitar-la per e-mail. Com un petit tribut a la Lurdes, no actualitzarà el sistema operatiu de l'ordinador que ella feia anar. Quan li va fer aquesta consulta mentre la Lurdes era de baixa, la Lurdes va demanar-li que no ho fes, ja que ella creia que tornaria a utilitzar-lo.

L'Enric Llurda recorda que des de l'hospital va enviar-li un missatge amb suggeriments per a l'organització del congrés d'English as a Lingua Franca del juny de 2016. En rebre'l, va deixar el que estava fent i se'n va anar a veure-la.

La Glòria Vázquez vol destacar l'optimisme que la Lurdes va transmetre sempre als altres en relació a l'evolució de la seva malaltia. Per a ella això ha estat una gran lliçó de vida, ja que la Lurdes coneixia el seu pronòstic des de l'inici. Es va aferrar a la vida, i no es va queixar mai.

La Maricel recorda que en l'assignatura que compartien de Medicina els alumnes van encertar el pronòstic del Tito Vilanova a partir del diagnòstic que se li havia fet. La Lurdes va veure totalment lògic l'encert dels alumnes. Per aquest moment, la Maricel entén que la Lurdes va ser sempre plenament conscient de les possibilitats que tenia, i que no es va auto-enganyar mai.

En Xavier Martín recorda com s'aferrava a les alternatives optimistes que tenia perquè no tenia sentit fer cas de les negatives.

En Joan Costa recorda que el dimarts estava contenta perquè l'havien aixecat dues vegades del llit. La Isabel Bovet recorda que quan li van portar el dinar i ella li va dir que suposava que no volia que l'ajudés, la Lurdes li va contestar: "Sort que hi ha algú que m'entén".

L'Enric recorda l'espai que es posarà a la web del departament en el seu nom. Anima també a pensar en propostes per al DAL DAY que poguessin fer-se en homenatge a ella dins d'una sessió que porti el seu nom, també. La Katerina Valentova proposa un concert que integri peces i textos que li agradaven. La Núria Casado proposa també una sessió-taller de *story-telling* o que guardi relació amb interessos de la Lurdes per metodologies docents actives.

El Director tanca la sessió agraint la presència de tots, i valora el contingut essencial d'aquesta reunió, on tothom ha pogut expressar o compartir el que sentia per la Lurdes des del mateix espai on se celebren els consells de departament del qual ella va ser membre.

Sense cap altra intervenció, s'aixeca la sessió.

El Director, La Secretària,

Enric Llurda Núria Casado